

K O M U N I K A T
Z O M B A D A Ń

Warszawa, grudzień 2009

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/172/2009

WYDARZENIE ROKU 2009

W POLSCE I NA ŚWIECIE

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Na podstawie odpowiedzi na pytanie otwarte (czyli takie, na które respondenci sami formułują odpowiedź) można stwierdzić, że w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy – podobnie jak przed rokiem – Polacy nie zarejestrowali żadnego wydarzenia, które zdominowałoby świadomość społeczną i o którym można by powiedzieć, że będzie jednoznacznie kojarzone z kończącym się właśnie rokiem.

Dwa lata temu takimi wydarzeniami były dla Polaków z jednej strony wyniki wyborów parlamentarnych i zmiana ekipy rządzącej (39%), a z drugiej – zniesienie kontroli na granicach i możliwość swobodnego przemieszczania się w obrębie niemal całej Unii Europejskiej, czyli wejście Polski do strefy Schengen (26%). Wówczas tylko 15% ankietowanych nie potrafiło wymienić najważniejszego zdarzenia, a 3% stwierdziło, że żadne wydarzenie nie zasługuje na takie określenie.

W ubiegłym roku połowa badanych (51%) nie znalazła w swej pamięci żadnego wydarzenia, o którym można by powiedzieć, że było dla Polski najważniejsze, a dalsze 15% ankietowanych twierdziło, że takiego wydarzenia w ogóle nie było. Relatywnie najczęściej jako najistotniejsze wydarzenie roku 2008 Polacy wymieniali: zakończenie operacji wojskowej w Iraku i powrót polskich żołnierzy do kraju (5%) oraz zgodę rządu na rozmieszczenie na terytorium Polski elementów amerykańskiej tarczy antyrakietowej (4%).

Tegoroczne odpowiedzi ankietowanych¹ są, podobnie jak rok temu, rozproszone. Można zatem wnioskować, że – zdaniem Polaków – nie było jednego znaczącego wydarzenia, które zdominowałoby wszystkie inne.

Za najważniejsze w tym roku Polacy uznali dwa wydarzenia związane z przynależnością naszego kraju do Unii Europejskiej. Z jednej strony było to – w ocenie ankietowanych – długo oczekiwane podpisanie traktatu lizbońskiego przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego (6%), z drugiej zaś sukces Polski i polskich polityków w Europie – wybór Jerzego Buzka na stanowisko przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, a także objęcie przez Janusza Lewandowskiego funkcji komisarza UE ds. budżetu (5%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (235) zrealizowano w dniach 2–9 grudnia 2009 roku na liczącej 1046 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

W społecznej pamięci mijający rok utrwalił się bardziej jako czas wzrostu gospodarczego, odbicia od dna i dobrych wyników polskiej gospodarki na tle pozostałych gospodarek europejskich (3%) niż jako kolejny rok kryzysu gospodarczego, rosnącego bezrobocia i ubóstwa znacznej części społeczeństwa (2%)

W kończącym się roku w pamięci Polaków zapisały się także wydarzenia o charakterze rocznicowym. Spośród nich najważniejsze okazały się obchody 70. rocznicy wybuchu II wojny światowej, spotkanie na Westerplatte z tej okazji najważniejszych polityków europejskich (2%). Tyle samo badanych (2%) wymieniło inne tegoroczne obchody – 20-lecie pierwszych wolnych wyborów, 65. rocznicę powstania warszawskiego, a nawet 20. rocznicę obalenia muru berlińskiego, jak można się domyślać, przede wszystkim w wymiarze krajowym, a więc uczestnictwa w nich polskich polityków.

	CBOS
Wydarzenie roku w kraju	
Podpisanie traktatu lizbońskiego przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego	6%
Sukcesy Polaków w Europie – Jerzy Buzek przewodniczącym PE, Janusz Lewandowski komisarzem UE ds. budżetu	5%
Dobre wyniki gospodarcze kraju, wzrost gospodarczy, uniknięcie kryzysu	3%
70. rocznica wybuchu II wojny światowej, spotkanie na Westerplatte, uroczystość gdańska	2%
Kryzys, bezrobocie, bieda – ogólnie i negatywnie	2%
Inne wydarzenia rocznicowe: 20-lecie pierwszych wolnych wyborów, 65. rocznica powstania warszawskiego, 20. rocznica obalenia muru berlińskiego	2%
Kłótnie polityków, korupcja, afery – ogólnie i inne niż hazardowa	1%
Afera hazardowa, ustawa hazardowa	1%
Przyznanie Polsce i Ukrainie organizacji Euro 2012, przygotowania do Euro 2012, budowa stadionów	1%
Budowa dróg, autostrad, naprawa dróg	1%
Mistrzostwa Europy w siatkówce, sukces siatkarzy	1%
Pozostałe wydarzenia sportowe: mistrzostwa Europy w koszykówce, niezakwalifikowanie się do finałów mistrzostw świata w piłce nożnej w RPA, Franciszek Smuda nowym trenerem reprezentacji	1%
Wycofanie polskiego wojska z Iraku	1%
Podpisanie i odstąpienie od umowy o tarczy antyrakietowej z USA	1%
Epidemia grypy	1%
Likwidacja stoczni i wszystko o stoczniach	1%
Inne wydarzenia – śmierć znanych Polaków (np. Zbigniewa Religi, Leszka Kołakowskiego), wydarzenia o charakterze osobistym lub rodzinnym (np. moje 80. urodziny)	1%
Nie było takiego wydarzenia	12%
Nie wiem	55%

Procenty nie sumują się do stu, gdyż badani mogli wymieniać różne wydarzenia

Pozostałe wydarzenia były wymieniane sporadycznie. Polacy mówili jeszcze o kłótniach polityków, korupcji i aferach, wśród których najczęściej przywoływano aferę hazardową. Wspominali także wydarzenia sportowe – sukces polskich siatkarzy na mistrzostwach Europy, mistrzostwa Europy w koszykówce, które odbyły się w naszym kraju. Mówili również o budowie stadionów i przygotowaniach do mistrzostw Europy w piłce nożnej – Euro 2012. Dla części ankietowanych ważne było wycofanie polskich żołnierzy z Iraku oraz odstąpienie od umowy z USA dotyczącej budowy tarczy antyrakietowej. W swoich wypowiedziach badani poruszali także kwestie budowy dróg i autostrad, nieudanych przetargów i likwidacji stoczni; w różnych kontekstach pojawiał się również temat grypy – epidemii i braku szczepionek.

W wymiarze międzynarodowym za najważniejsze wydarzenie tego roku Polacy uznali prezydenturę Baracka Obamy w Stanach Zjednoczonych (którego wybór na prezydenta spora część respondentów określała jako wydarzenie mające miejsce w tym roku), a także przyznanie mu Pokojowej Nagrody Nobla (12%, w tym 1% wskazań na Nagrodę Nobla). Ważnym wydarzeniem mijającego roku pozostaje dla ankietowanych kryzys gospodarczy na świecie i pojawiające się nadzieje na jego zakończenie (7%). Relatywnie sporo badanych (3%) jako ważne wydarzenie wymieniło wymagającą coraz więcej wysiłku wojnę w Afganistanie. W wypowiedziach respondentów była także mowa o wejściu w życie traktatu lizbońskiego, grudniowej konferencji klimatycznej w Kopenhadze oraz o poprawie sytuacji politycznej w Iraku (po 2%). Sporadycznie wspomniano również obchody 20. rocznicy obalenia muru berlińskiego, mówiono w różnych aspektach o poprawie stosunków między Stanami Zjednoczonymi a Rosją, niebezpieczeństwach związanych z terroryzmem na świecie oraz zagrożeniu epidemią świńskiej grypy A/H1N1 (po 1%).

Wśród pozostałych wydarzeń, wymienianych przez mniej niż 1% respondentów, pojawiły się jeszcze takie tematy, jak: rosnące zagrożenie atomowe ze strony Iranu, wybór Jerzego Buzka na stanowisko przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, wybory eurodeputowanych (wymienione tylko przez 0,2% badanych), a także wydarzenia z kręgu kultury masowej, jak śmierć Michaela Jacksona czy aresztowanie Romana Polańskiego.

		CBOS
Wydarzenie roku za granicą		
Wybór Baracka Obamy na prezydenta USA, Pokojowa Nagroda Nobla dla Baracka Obamy		12%
Kryzys ekonomiczny, światowy, gospodarczy, wychodzenie z kryzysu		7%
Wojna w Afganistanie w różnych kontekstach		3%
Wejście w życie traktatu lizbońskiego, także inne wypowiedzi typu: podpisanie traktatu europejskiego		2%
Konferencja w Kopenhadze i wszystkie wydarzenia dotyczące ekologii – zmniejszenie emisji dwutlenku węgla, globalne ocieplenie itp.		2%
Stabilizacja w Iraku i inne wypowiedzi o sytuacji w tym kraju		2%
20. rocznica obalenia muru berlińskiego		1%
Poprawa stosunków USA – Rosja, podpisanie traktatu Start, rozmowy Obama–Putin, rozbrojenie nuklearne		1%
Terroryzm, ataki terrorystyczne w Rosji i innych państwach		1%
Epidemia grypy		1%
Inne		2%
Nie było takiego wydarzenia		6%
Nie wiem		62%

Procenty nie sumują się do stu, gdyż badani mogli wymieniać różne wydarzenia

Warto zauważyć, że w tym roku więcej respondentów niż przed rokiem miało kłopot ze wskazaniem najważniejszego wydarzenia w wymiarze międzynarodowym (62% odpowiedzi „nie wiem, trudno powiedzieć”) niż krajowym (55%). Natomiast nieco mniej badanych uznało, że w tym roku nie było na świecie wydarzenia, które by zasługiwało na to miano (6%), a więcej (12%) stwierdziło, że w tym roku nie było takiego wydarzenia w kraju.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI